

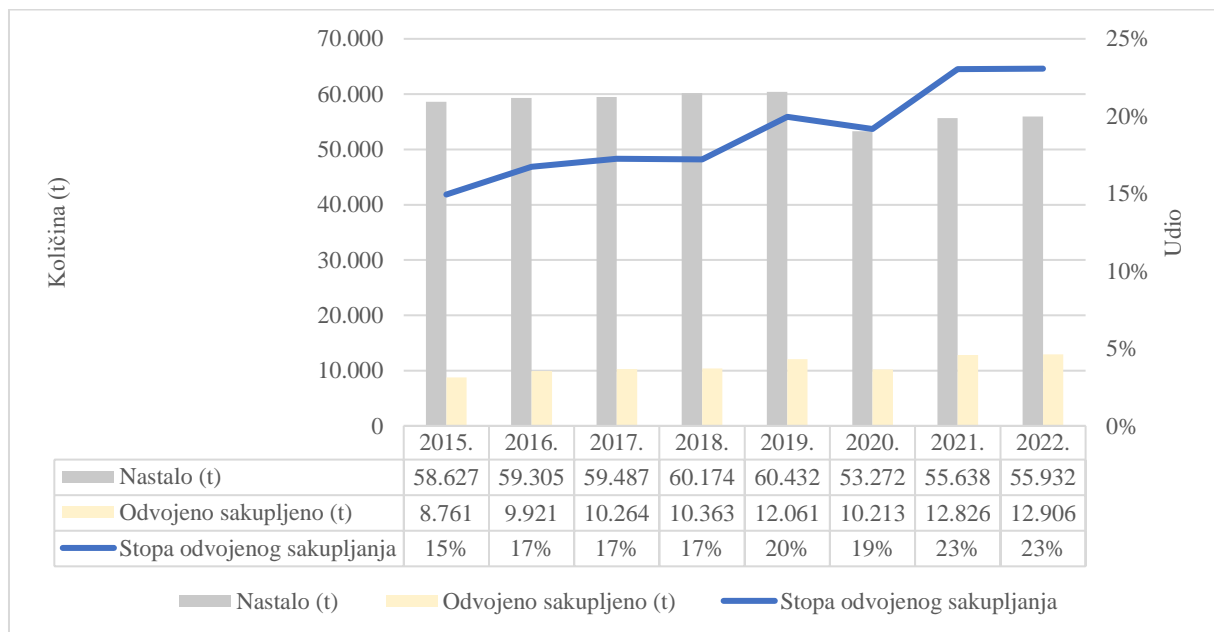
Sažeti pregled podataka o otpadnom tekstilu i otpadnoj obući za 2022. godinu

Kao posljedica smanjenja gospodarske aktivnosti uslijed pandemije COVID-19, u 2020. godini prekida se kontinuirani višegodišnji porast količina nastalog otpadnog tekstila i otpadne obuće. U 2020. godini smanjenje ukupne količine nastalog otpadnog tekstila i otpadne obuće iznosi 12 % u odnosu na 2019. godinu.

Količina nastalog otpadnog tekstila i otpadne obuće od 2021. godini je ponovo u porastu, te u 2022. godini iznosi 55.931,73 tone, što je zanemarivi porast u odnosu na prethodnu godinu.

Od 2015. do 2022. godine stopa odvojenog sakupljanja otpadnog tekstila i otpadne obuće je porasla za 8 postotnih bodova.

U 2022. godini odvojeno je sakupljeno 12.906,42 tone otpadnog tekstila i otpadne obuće, odnosno 23 % ukupno nastale količine, što je jednako vrijednosti iz 2021. godine (Slika 1).

Slika 1. Količine nastalog i odvojeno sakupljenog otpadnog tekstila i otpadne obuće, te stopa odvojenog sakupljanja u razdoblju od 2015. do 2022. godine

Ostatak od ukupno nastale količine, nalazi se kao sastavni dio miješanog komunalnog otpada, glomaznog otpada i otpadnih vozila. Tako je u miješanom komunalnom otpadu završilo 37.099,79 tona¹, u glomaznom otpadu 5.473,48 tone², a u otpadnim vozilima 452,04 tone³ (Tablica 1).

¹ Sukladno sastavu miješanog komunalnog otpada iskazanom u Odluci o donošenju Izmjena Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN br. 1/22) procjenjuje se da udio otpadnog tekstila u miješanom komunalnom otpadu iznosi 3,7 %.

² Sukladno analizi sastava komunalnog otpada Zagrebačkog holdinga d.o.o., procjenjuje se da udio otpadnog tekstila u glomaznom otpadu iznosi 4 % (<https://www.hgk.hr/documents/04-ahadzic-cistocagospodarenje-gradevnim-otpadom-u-gradu-zagrebu-s-aspekta-davatelja-javne-usluge59bf8816c3242.pdf>)

³ Procjenjuje se da udio otpadnog tekstila u otpadnim vozilima iznosi 1 %

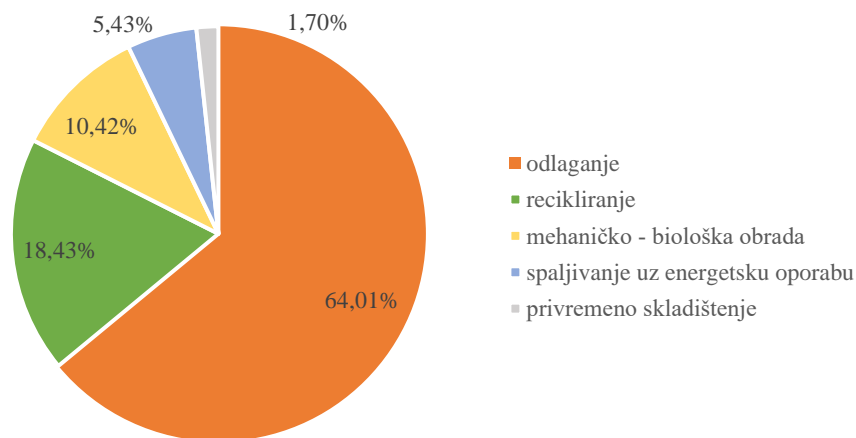
Tablica 1. Količina nastalog otpadnog tekstila i otpadne obuće u 2022. godini, prema porijeklu

Porijeklo	Količina (t):
<i>Odvojeno sakupljeno:</i>	<i>12.906,42</i>
04 01 08 (otpadna štavljena koža (plava platna, strugotine, otpaci od rezanja, prah od poliranja) koja sadrži krom)	658,36
04 01 09 (otpad od površinske i završne obrade)	1.668,08
04 02 09 (otpad od mješovitih (kompozitnih) materijala (impregnirani tekstil, elastomeri, plastomeri))	530,67
04 02 21 (otpad od neprerađenih tekstilnih vlakana)	505,22
04 02 22 (otpad od prerađenih tekstilnih vlakana)	2.424,08
15 01 09 (tekstilna ambalaža)	378,69
19 12 08 (tekstili)	2.391,83
20 01 10 (odjeća)	2.512,87
20 01 11 (tekstili)	1.836,61
<i>U miješanim vrstama otpada:</i>	<i>43.025,31</i>
U otpadnim vozilima (t)	452,04
U glomaznom otpadu (t)	5.473,48
U miješanom komunalnom otpadu (t)	37.099,79
<i>Ukupno nastalo:</i>	<i>55.931,73</i>

Od ukupno nastale količine otpadnog tekstila i otpadne obuće 64,01 % se odložilo na odlagališta otpada i to uglavnom u sklopu miješanih frakcija otpada (miješani komunalni otpad i glomazni otpad), 18,43 % se recikliralo, 10,42 % je završilo u sklopu miješanih frakcija otpada (miješani komunalni otpad i glomazni otpad) na postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, 5,43 % je spaljeno uz energetske oporabu, a preostalih 1,70 % je privremeno uskladišteno.

U Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH) se obradi oko 94 % nastalih količina otpadnog tekstila i otpadne obuće, dok se 6 % direktno izveze na obradu. U RH je najzastupljeniji postupak obrade te vrste otpada odlaganje, dok se zanemarivi udio reciklira ili pripremi za recikliranje. Razlog je još uvijek vrlo niska stopa odvojenog sakupljanja. Vezano za energetske oporabu otpadnog tekstila i otpadne obuće ista je u RH također prisutna u zanemarivom udjelu. Količine koje završe u izvozu, uglavnom se spaljuju uz energetske oporabu, a u manjem udjelu se recikliraju.

U nastavku se daje pregled postupanja s ukupnim količinama nastalog otpadnog tekstila i obuće u 2022. godini. Navedeno uključuje i postupke obrade izvezenog otpada.

Slika 2. Postupanje s ukupnim količinama nastalog otpadnog tekstila i obuće u 2022. godini, u RH i izvozu

Dozvolu za gospodarenje otpadnim tekstilom i otpadnom obućom, u studenome 2023. godine ukupno su posjedovale 162 tvrtke. Najveći broj tvrtki jesu komunalne tvrtke čije dozvole obuhvaćaju gotovo sve vrste komunalnog otpada, pa tako i otpadni tekstil i otpadnu obuću⁴. Dozvole se većinom odnose na sakupljanje i skladištenje, a ukoliko se odnose na postupke oporabe (R) najčešće se radi o postupcima razvrstavanja odnosno pripreme radi upućivanja na daljnje postupke korištenja ili oporabe (u zemlji ili inozemstvu).

⁴ Ključni broj otpada iz Kataloga otpada – 20 01 10 i 20 01 11

